

Sygn. akt I DI 18/21

POSTANOWIENIE

Dnia 21 kwietnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Roch

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Dyscyplinarnej w dniu 21 kwietnia 2021 roku sprawy w przedmiocie wniosków Stowarzyszenia [...], Fundacji [...], Fundacji [...], Fundacji [...], Stowarzyszenia [...], Fundacji [...], Komitetu [...], Polskiego Towarzystwa [...] oraz Naczelnej Rady Adwokackiej o dopuszczenie ich przedstawicieli do udziału w postępowaniu dotyczącym wniosku prokuratora z Prokuratury Krajowej o sygn. akt PK XIV Ds [...] w przedmiocie wyrażenia zgody na zatrzymanie i doprowadzenie sędziego Sądu Okręgowego w W. I.T.

działając na podst. art. 90 § 1 k.p.k. *a contrario*

postanowił:

nie uwzględnić wniosków Stowarzyszenia [...], Fundacji [...], Fundacji [...], Fundacji [...], Stowarzyszenia [...], Fundacji [...], Komitetu [...], Polskiego Towarzystwa [...] oraz Naczelnej Rady Adwokackiej i odmówić dopuszczenia przedstawicieli ww. organizacji do udziału w postępowaniu dotyczącym wniosku prokuratora z Prokuratury Krajowej o sygn. akt PK XIV Ds [...] w przedmiocie wyrażenia zgody na zatrzymanie i doprowadzenie sędziego Sądu Okręgowego w W. I.T..

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 15 marca 2021 roku, sygn. akt PK XIV Ds [...], prokurator z Prokuratury Krajowej wniósł o podjęcie uchwały w przedmiocie zezwolenia na zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie sędziego Sądu Okręgowego w W. I.T. celem ogłoszenia mu postanowienia o przedstawieniu zarzutów o przestępstwo z art. 241 § 1 k.k. i przesłuchania w charakterze podejrzanego.

Pismem datowanym na 14 kwietnia 2021 roku K.S., Dyrektorka zarządzająca Fundacji [...] zgłosiła udział tej organizacji w ww. postępowaniu, w którym posiedzenie w Sądzie Najwyższym wyznaczono na dzień 21 kwietnia 2021 roku. Do wniosku dołączono statut fundacji oraz pisemne upoważnienie dla K.S., B.K. i J.K..

W dniu 16 kwietnia 2021 roku M.G., prezes zarządu głównego Stowarzyszenia [...] złożył wniosek o dopuszczenie do uczestnictwa w ww. sprawie, jego przedstawicieli, P.S. i D.W.. Do wniosku dołączono statut stowarzyszenia oraz pisemne upoważnienia dla wskazanych przedstawicieli.

Pismami z 14 i 16 kwietnia 2021 roku do udziału w postępowaniu Fundację [...] zgłosili prezes zarządu I.N. i członek zarządu W.B.. Do wniosku dołączono statut oraz pisemne upoważnienie dla M.W..

Nadto pismem z dnia 19 kwietnia 2021 roku udział w postępowaniu zgłosiła również prezes zarządu Fundacji [...] L.K.. Do wniosku dołączono statut fundacji oraz pisemne upoważnienie dla K.S..

Pismem datowanym na 13 kwietnia 2021 roku Stowarzyszenie [...] złożyło wniosek o dopuszczenie go do udziału w postępowaniu, jako osobę uprawnioną wskazując A.K.. Do wniosku dołączono statut oraz wymagane pisemne upoważnienie.

Pismem datowanym na 19 kwietnia 2021 roku M.B., działając w imieniu Fundacji [...], złożył wniosek o dopuszczenie do uczestnictwa w ww. sprawie ww. fundacji. Do wniosku dołączono statut, nie wskazano jednak danych osoby mającej uczestniczyć w postępowaniu, nie dołączono też wymaganego przez art. 90 § 2 k.p.k. upoważnienia.

Pismem z dnia 19 kwietnia 2021 roku udział w postępowaniu zgłosiły również M.L. – sekretarz zarządu głównego oraz K.Z.Ł.-C. – wiceprzewodnicząca zarządu głównego Komitetu [...]. Do wniosku dołączono statut oraz pisemne upoważnienie dla K.K..

Pismem datowanym na 19 kwietnia 2021 roku K.K. – prezeska zarządu Polskiego Towarzystwa [...] złożyła wniosek o dopuszczenie go do udziału w postępowaniu. Do wniosku dołączono statut oraz wymagane pisemne upoważnienie dla wskazanej osoby, M.S-B..

Udział w postępowaniu zgłosiła także Naczelna Rada Adwokacka, pismem z dnia 19 kwietnia 2021 roku. Załączono uchwałę nr [...] /2021 Prezydium Naczelnej Rady Uchwały Adwokackiej z dnia 15 kwietnia 2021 roku, którą upoważniono do udziału w sprawie B.T..

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Wnioski nie mogły zostać uwzględnione.

Zgodnie z art. 90 § 1 k.p.k., jeżeli zachodzi potrzeba ochrony interesu społecznego lub interesu indywidualnego, objętego zadaniami statutowymi organizacji społecznej, w szczególności ochrony wolności i praw człowieka, może ona zgłosić swój udział w postępowaniu sądowym. **Powszechnie przyjmuje się przy tym, że udział przedstawiciela społecznego może być zgłoszony tylko w postępowaniu sądowym, czyli po wniesieniu aktu oskarżenia do sądu. Działanie to nie jest dopuszczalne w postępowaniu przygotowawczym** (tak R. A. Stefański [w:] *Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz do art. 1-166*, red. S. Zabłocki, Warszawa 2017, str. 1017 i przywołana tam dalsza literatura; por. także K. Eichstaedt [w:] *Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz aktualizowany*, red. D. Świecki, LEX/el. 2021, art. 90, teza 2; H. Paluszkiwicz [w:] *Kodeks postępowania karnego. Komentarz, wyd. II*, red. K. Dudka, Warszawa 2020, str. 225-226).

Postępowanie immunitetowe, czy to w przedmiocie wyrażenia zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej, czy to zezwolenia na zatrzymanie, mimo że toczy się przed sądem dyscyplinarnym, nie jest postępowaniem sądowym. Jest to szczególnego rodzaju postępowanie incydentalne, z reguły pozostające na etapie postępowania przygotowawczego prowadzonego przez prokuratora (por. uchwała SN z dnia 27 maja 2009 r., I KZP 5/09, OSNKW 2009, nr 7, poz. 51, OSP 2011, z. 4, poz. 48, Prok. i Pr.-wkł. 2009, nr 9, poz. 31, Biul. SN 2009, nr 5, poz. 15; uchwała SN z dn. 24 maja 2012 r., SNO 27/12, Lex nr 1231619). Tak właśnie jest w rozpoznawanej sprawie.

Tym samym brak jest prawnej możliwości dopuszczenia wskazanych organizacji społecznych do udziału w postępowaniu, które co prawda toczy się

przed sądem, ale nie jest postępowaniem sądowym. Powyższe okoliczności uczyniły jednocześnie niecelowym wzywaniem Fundacji [...] do uzupełniania brakującej dokumentacji, o której mowa w art. 90 § 2 k.p.k., jak też bardziej szczegółową analizę możliwości występowania w postępowaniu Naczelnej Rady Adwokackiej jako organizacji społecznej, w ramach jej „zadań statutowych”.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.